

Minne af Joh. Ludv. Runeberg : efter or iginalhandskrifter

Runeberg, Johan Ludvig,

81 A Br.

National Library
of Sweden

Vitt.
Sv.
(Pr.)
o

Joh. Ludv. Runeberg.

—
Efter original-handskrifter.
—

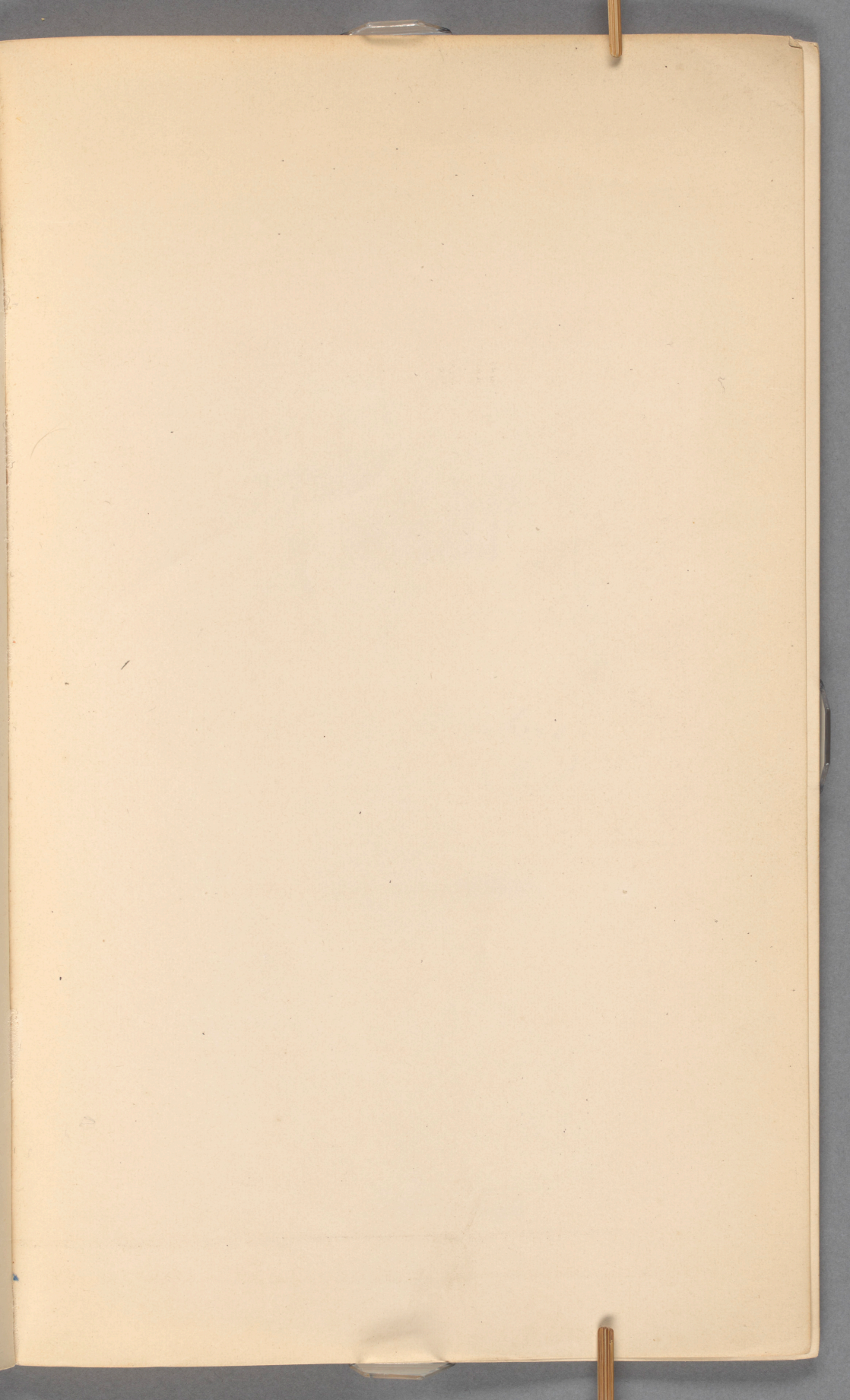
x 53/1099

EX+LIBRIS

+GUNNAR+KARLSSON+

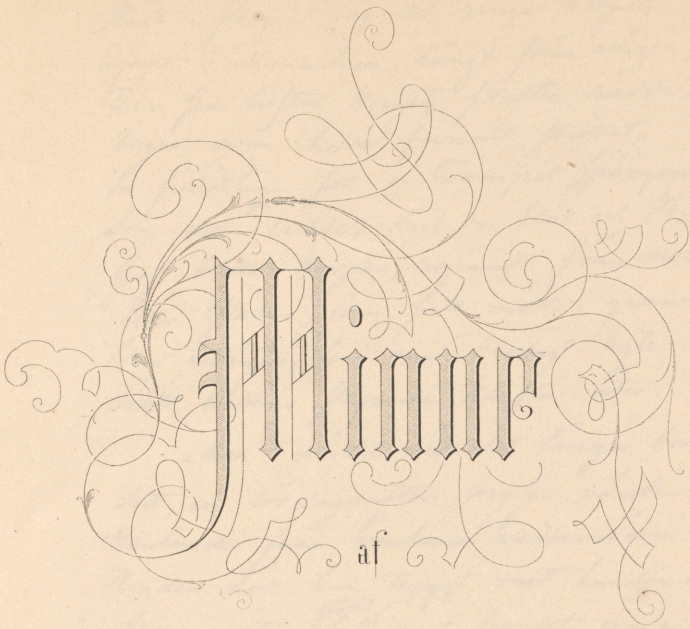
N^o
=

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 101

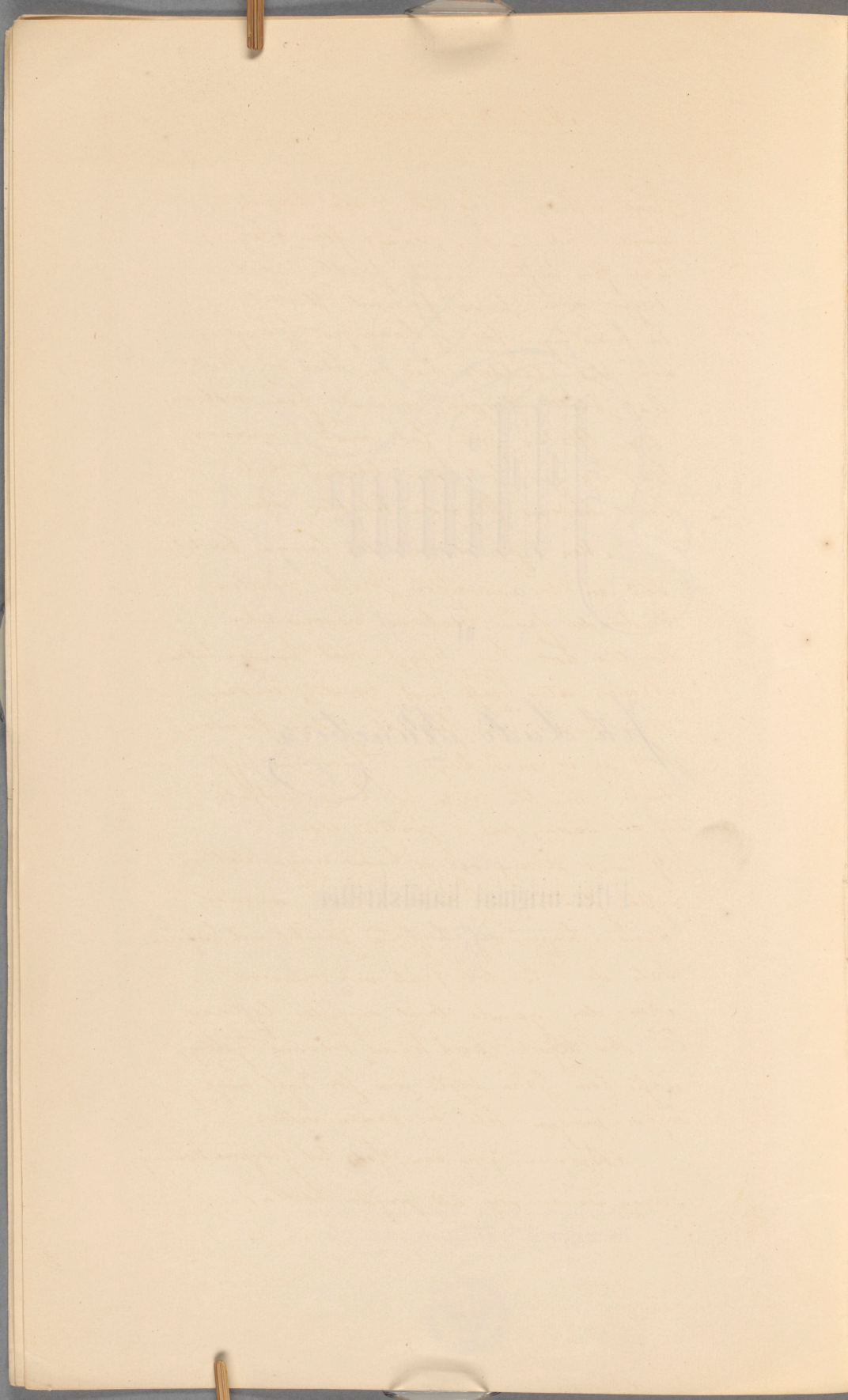

Joh. Ludv. Runeberg.

Efter original-handskrifter.

Helsingfors 1873, F. Tilgmanns lithografi

Lör ej budskap öppn till ödemarken,
Och den unge, som hans hjälp bordet var,
Lyft på budskap nu från kvinnohjärtan.
Som när sommars hvirvelvind, en afton,
Då naturen lik en fönstig tiger,
Kommer ensam, ofedd, snab som pilen
Och får ned i skogsjons famn, en planta
Rör sig ej, ett barr ej, lugn står tallen,
Lugn står blomman på den branta stranden,
Lugnt är allt och endast djupet sjuder;
Så då fänger flog den unges sinne,
Satt han stum, orörlig, stuten, bortskymd,
Men hvert ord dref blodet ur hans hjerta.
Dvar han satt hos flickan hela quällen,
Gick till hvila, då de andra gingo,
Tucktes somna, förr de andra somnat,
Men långt förr än någon annan vaknat,
Rer vid första glimt af morgonrodnad,
Småg han obemäkt ur stugan ensam.
Dager blef, och solen steg på kvalfvet,
Men blott tvänne väktet nu i torpet,
Stugan reddes, morgonbrödet frambar,
Men blott tvänne stego fram till bordet,
Midtag blef, och ingen tredje syntes.
Utän moln var än den gamles parna,
Utän tårar än hans stotters ögar,
Men till hvila, fatt af fondan manad,
Gick vid stutas måltid ingendera.
När en stund förgett, så lång som stunden

Men skobarnet, om till kraft och storhet,
Om till flärd och stoft det söd, vet ingen.
Gossen kom en vinterkväll i stugan,
Skand kom han, lik en stamd fågel
Vilsefaren en i människors boning
Hjessan lyfte hal ur mössans remsor,
Tan strack fram emellan snön på foten,
Barmen jag man genom rifna tröjan.

Hvem och hvordan? - Fråga hvem, och hvordan
Af öken rike, som har far och hembygd;
Någon vind lär från mitt hemvärd komma,
Skyn i luften tors jag kalla broder,
Men blott snö ar jag på nattens fötter,
Som han stämpar af, i stugan kommen. -
Snön från nätter fötter smatte rike,
Molnets broder flog ej bort med vinden,
Gossen drojde kvar och blef en yngling.
Omärket sprang han kring på första året,
På det andra högg han fieder redan,
Men förr än den fjärde sommarn andats
Slog han björnen afver fjärden fallen.
Hvar ar nu hans rykte, kart för mången,
Större än en man i nejden vunnit,
Hvar ar fottrarns högg? Den gamle fitter
Tung i stugan, langtar fett föräpves
Att ett enda ord om krigets hora,
Om hans land ar bärgadt eller fallit.
Ornens språk förtär han ej att tyda,
Storrens rop han kanner ej en framling

Man gick ut att söka den förfrenne,
Tufft hos flugan gick han, tufft på flugan,
Närliggande tecknad ut i odemarken;
Solen flod ren flugans toppar nära,
innan närmsta gård han trollad nådde.
Tom och ödfig lik en tall på heden,
Der en skogseld gått med karjering öfver,
Syntes nu den fordom rika garden,
Men i flugan fätt värdinnan enfamt,
Mot fätt lofsa barn i vaggan betad.
Som en fågel, då han oförmodadt
Hör ett skott och kulans ljud förvimmlet,
Fajar, spruttes, kastar ut sin vinge;
Så från stolen flög den unga grimmans,
Då hon hörde dorrens gång, men glädje
Blef dock vid den gamles anblick fajar.
Fram hon sprang och flöt hans hand, "juna,
Stora tårar sköjde hennes kinder.
"Helt", hon sade, "helt dig, gamle fader,
Dyg i sorgen till vår boning kommen,
Trefallet helle den adle, som du förtrot
Till förtymsktas varm och ämnas biffand!
Sitt och hirta dina trolla lemmer,
Och med glädje hör hvad jag förtaljer:
Häret var kriget ren från roffens början,
Landet lät af vän och ovän lika,
Dock den vapentöfes lif var fredatt;
Men en dag har knappatt an förflett,
Sen en skara män från närmsta socken
Följde haren fienden till mötes
Slaget höll och segern gick de våra,

Uman stormskyn, fedd vid himlarandens,
Skommer, brister, haglar og forskingras,
Høide ordet, som tui troft, den gamle:
"Lång ar vagen fram tui byn, omis dotter,
Wanter möta, bäcker hindra, spänger
Skinner ej, og höftregn fyller karren.
Den, som vandrat dit vid morgonrodnan,
Ar väl knäppt dä gvalten funder hemma!"
Sä den gamle. Utan äkt på tallet
Satt, hans dotter fluten, lik en blommal
Som sin kalk vid nattens anbrött fluter;
Thad hon tänkte var för henne ensam.

Länge satt dock ej den ädla flickan,
Längre ej, än efter solens nedgång
Plantan mättad väntar oflordaggen,
Törnn en tår föll ned på hennes kinder,
Och hon sjöng med lutad ganna sakt:
"När et hjerta mött et annat hjerta,
Ringa blir dä hvad förut var mycket,
Tora og himmel, hemland, fader, moder.
Mer än jorden flut, dä i ett samntag,
Mer än himlen fcs dä i ett oga,
Mer än moders råd og faders vilja
Hörs dä i en suck som knäppatt hörs.
Hvilken maket kan gissa sä som kärlek,
Hvilken boja hålla den som älskar?
Sjäs simmar han, som anden ofser,
Möta fjällar för han örnens vingar,
Långt för midtan ar han ren tillbaka
Der han väntat, fört tui sene gvalten."
Längre hade knäppt den gamle fattat,
När af saknad sorg og oro plagen

När han, delad mellan höjrd och ångslan,
Kann den gård, der kyrkans herde bodde.
Skoflad syntes nu den stora gården,
Som of ösflig lik en afbladd holme,
Sedd från trasket is en vinterafton

Men i stugan fäst vid muren ensam
Trött af år den gamle knekten blingel.

Nu när denna hörde dorren roras,
Sag sin vän från forna dagar komma,
Sprang han öpp, fatt lam af far och moder:
"Nu har dagen lys för oss", han sade,
"Då de unga trampa våra stigar,
Kraft och mandom ej är glömd i landet.
Sådan qustjintt har i dag här hållit,
Att ett barn, som hört den nu i waggan,
Skall förtälja den för Jonafoner.

Se, i reflekt lik en skara vargar,
Kom han, landets ovän Lejerdreucken,
Följd af blod och härjning hit. Det mindre
Kan förtigas om och ej förgätas;
Men när droppen ren i blod sig mättat,
Blott de varstta blifvit kvar på stallet
Då steg gammern ofver damm och bräddes.
Nu emellan tvänne ystra hastar
Bandt den adle herden, döttillt skonad,
Att till fots den vilda ryttern följa.
Kort var domen inkom några flunder
Skulle handen domna, foten sjukas,
Och hans herta lockar söpa stoftel.

Får af många kommo undan doden
Och som löf i stormen spridda desse.
Nu gick vreden strändlös lik en varflod
Ofer nydan, varnlös eller vapnad,
Man och kvinna, ingen lag förfloning.
Hät kom strömmen sen vid morgonflunden,
När två quottjenst ringdes förssa gången,
Och en väj vek in två öf att härja.
Lät mig ej vid jämnrens lagor droja,
Vunden lag på golfvet ren min make,
Blod var spitet, våldet räddet, noden
Var som stört, och ingen hjälp att vanta.
Spjef af ätta armar gripen stets jag,
Som ett byte mellan rofdjur stites;
Då kom räddarn, då var hjälpen närmast,
Molnely broder bröt som storm i flugan,
Och forttrycket vek de präcka follo.
Här jag fletter nu i skoflad boving,
Mer än sparfen under taket fattig,
Mera glad dock än i lyckans dagar
Skall jag se den ädle, se min make
Om från byn de utom skada komma.
Det de följde fienden i spören."

När den gamle hört det sista ordet,
Stod han upp som om han hertat länge,
I hans blek var mörket af sorg och oro.
Tusangt bedd att droja tog han vagen,
Som till byn den salbebodda ledde.

Solen skymdes sen af skogen fjerran,

Mellan ödelagda gårdar banad,
Satt en yngling snart förblod vid vägnal.
På hans bleka kinder flög dock rodnad,
Styckent som på hvällen silverskyar,
Och hans flackta öga fändes åter,
När han vaknad såg den gamle malles.
"Häll," han sade, "nu är lätt att bloda,
En blend många, som det unnat tidigt
Att för foterlandet dö med seger.
Häll dig, du som fötrat landets råddning
Trefallet hell den ädle som ofo förde
Ensam muktig mor är vi till samman.
Se med bruten styrka flod var skara,
Skingrad som en hjord den ingen leder,
Red till dodens nesa höjlskor korad.
Ingen fanns, som ropte folket samman,
Ingen gaf ett råd och ingen lyddes,
Först han septes, förr ut skenens klyftor
Stigarsonen kom med kungapannad,
Och hans roft som ljöd till stord förfordes;
Då flög ed igenom hvarje hjerta,
Trecken flydde, honom kände alla,
Och med honom gick vår tropp mot franden,
Som en stormvind in i vassens bryter.
Se mot kyrkan, långt som vägen räcker,
Ligger landets ovans, som på ången
Strå vid strå, der flöddarnas lee framgatt;
Der är banan, som den ädle vandrat,
Som min blick har följt, sen fater sirket,

Ensam stod den gamle, upp mot himlen
Låg hans öga, som mot himlen skådas,
De på jorden allt är natt och mörker
Pris och ära! då var hjälpen närmast;
Han som föddes lik en flägt på heden,
Molnets broder, se, en huggeld worden
Slog han ned, och krossad låg fottryckarna.
Här jag lefvat nu med lekars bistånd,
Som en rotlös gran mot andra fallen,
Tung för mig, en böda för min nästa;
Lifvets gåfva vill dock än jag skatta,
Om från striden nära kyrkan hållen,
Står med segers hem den adle kommes!"

När den gamle hört det sista ordet
Gick han ut, som om från göd han ilat,
Åttourodnan var dock bleknad redan,
Innan kyrkobyggnaden han hinna kunde.
Så var byn att se i rök och aska,
Som ett stjärnehvalf af skyar härjadt,
Så låg kyrkan bort om byn på kullen,
Som en ensam stjärna mellan molnen,
Så låg tyfnad öfver oderyden,
Som ett mansken öfver kala höften.
Mellan fallna kämpar, vän och vän,
Som en skugga öfver skördad åker
Gick den gamle. Öfverallt var doden,
Men af lif ej ens en lusk att spörjas.
Först vid flötet af den krotta gangen,

1 i ångflan knäppt den gamle klagat,
När en roff som var hans datters hordes;
Och hon talte, myg till stället kommen.
Kär han var mig, mot mitt hjerta stuten,
Dyrbar mer än annat allt i världen,
Dubbelt kär är mig dock nu den adle,
Kall mot jordens kalla skote stuten.
Mer än lifva, fann jag, var att älfka,
Mer än älfka är att dö som denne." ²
Så hon fadd ritan grät och gämmot,
Framgick ställa till den fallnes fida,
Knydde knä, och tog sin duk och täckte
Tufft och lätt hans genomskjutna panna.
Stempe och tegande stod kämpaskearan,
Lik en flock der ej en flocket sig rores,
Tuffa stodo mejdens qvinnor afvens, ²
Komma det att skada och att forja,
Men den adla flickan fadd äter.
"Om dock någon ville hemta vatten,
Att jag kunde två från blod hans antet,
Stryka än en gang hans lock med handen,
Se hans öga tufft ännu i doden.
Visa ville jag med fröjd för alla
Motnety broder, den förlatne tiggarn,
Som stod opp och blef vårt hemlandets räddning.
När den gamle så sin datter hordes,
Säg den öfvergifna vid sin fida,
Toq mid breten roff han äter ordet.
"Ve dig, ve dig, du min arma datter!"

Som min tanke følger än i doden!"
Sagt, och kampens oga flocknas jakt.
Så i stillhet släcktes dagen afven;
Månen, nattens sol, den bleka ensam
Lyste vandrams flig till kyrkogården.
När den gamle inom muren trädde,
Stod en människura mellan korfen,
Menski och lyft som skaran, som der under.
Tungen fanns, som gick ett steg till orötes,
Tungen, som ett ord till välkommt sade,
Tungen fanns, som ens med blickar talle.
När den gamle inom ringen trädde,
Lag en yngling för hans fötter flagen,
Latt, fatt ofver skold af blod, igenkand.
Som en fura mellan tallar fallen,
Än i flödet flött och utan like
Lag bland fiender som flugrat hjerten.
Men med sammanknutna händer, mällos,
Som af askan drabbad stod den gamle,
Och hans kind var hvit, hans läppar skälde,
Till hans sorg fick ord och bratt i klagan:
"Nu är äfen i min fluga bruten,
Skorden på min teg af hazel härjad,
Nu är grafven vord långt mer än gårdens.
Ve mig, att jag så skall se dig ater,
Du min aldins flöd min lefnads ara,
Skänk af himlen, nyss så stor och herrlig,
Nu som funder, der du hirlats, ringa."

"Oj var det den, tvärs kula mig pep förbi
Det ögonblick jag föll, må vi vänner bli.
Ett tag som ditt det kallas jag kartlag,
Oj aldrig lär jag glömma det, tänker jag."

nu lefver Brask hos Honox Jön många år,
Den ene går alljämt der den andra går,
Som kär vänner får man dem ofta se,
Oj nästan lika ofta så tröta de.

Glaejens glæde, sorgens bot og lættind,
Vær i nød, fader, broder, make,
Alts med honore ud før dig forloradt,
Alts du mistat, intet får dig åter."

Høgt i jæmmer brødt vid tabet skaran,
Anger fanns som stød med lærloft og
Men den ædle fideles tårer glæmte,
Og hon tog den fallnes hand og fæde:
"Ej mid klagan skal ditt minne feras,
Ej likt dens, som går og snart skal glemmes,
Så skal fosterlandet dig begræde,
Som en aften græter dagg om sommarn,
Full af glæde, lys og lugt og fængel,
Og med famnen strækt mot morgonrodnan.

Med starka guljar og med eldadt blod,
Ett kärnskrifft mannahjerta, fullt af mod
Og detta hjerta slog för fottörbyggdew,
Att veta skatte akta den, se det var dygden
Hvar för? Jo derpå gaf han det besked,
Att den var hans og hans vargerings med.
Jag mins hur ofta, när han var bland kändis,
Det var hans luft att orda utom anda
Om detta land, "det bästa rikt som fanns,"
Og om dess folk, "ett sådant folk som hans";
Han stod så gärna bredbent vidt i ringen,
Det var hans flurska vana, efter ingen
I vida världen, liten eller stor,
Förnekas djerfts att han var finske major.
Som denna ära höll han ingen rannow,
Med den i hugen lyfte stolt. han gannan,
Og var beredd att gå fast mot en värld
Med sin kohort sin fullmakt og sitt svard.
Ibland likväl när han var rätt i taget,
Beskrif han Finnsens enfald för gelayet,

En sådan har man gagn af i modens stund."

Somt stod ett flug, då bröt med sin jägarsked
Von Konow in i skogen, och Brask var med;
Korpals var mörk att skada, och hans major
Han hängde nedra läppen och skot och för.

I fyra runda timmar han redan trätt,
Och allt gick in affären på jamna fött.
Han jag för få som stupat, der han gick fram,
Och fienden kom unnan från fram till fram.

"Tordomät", ja rot han äter, "det går ej bra,
Jag ser hur barken ryker från tallarne,
Men Ryssen står bakom dem, och han ger fri,
När är ut öga gospa, hur figten &c."

Han fick knappt ut mustaschen sitt fifta ord,
När för en trumpf af Brasken han damp till jord;
Det var dock snafan sera in för på tat,
Det hade han ej väntat af sin korpæl.

Upp sprang han, drog sin värja af vrede blek:
"Hvad har du understätt dig, krabat," han skrek,
"Nu skall dig djefvuln taga med hull och hår,
Då mitt i värtta spiden din chef du får."

Men korpæl Brask stod ligin i sitt gamle skick:
"Håll in er värja, herre, ett ögonblick,
Jus jag fått måta ^{honom} ~~deras~~ hans skeppa full,
Som höll på er och sköt, då jag slog er kull."

Med dessa ord han lade geväret an.

I jamna stund jag Konow en skaggy man
Bakom en buske hört till marken ned,
Knappt tyge alnar långt från hans jägarsked.

Men gamle herren fick luft att göra kallt.
"Emedan finnen sköt så skarpt och kallt,"
"Kallt", flack han, "gösfar, tagen flod af träden
Och mejer piacket, som man mejer ja den,
Skarpt korn, kall sigtsing! Här för korpens fläk,
Dit här blir en förderfvadt rolig lek.

Han kände hvarje man i bataljonen
Föll namnet ike blott men till personen,
Gaf akt, så långt han såg, på en och hvar,
Och hade ord för alle, som en far:

"Rätt så, Carl Hurteg, det var träff det skottet,
Nu geffar aldrig mera den som fött et.
Bra, korporal flink, du fljuter som i fjöl,
Oj se, för tusen, den föll prehr pitfol."

"Må det var synd med flackary gösken Käcka,
Hans gamle far skall få mitt torp för Necka."
Så var hans språk, ja förde han befäl,
En finfl major till botten af sin fjäl.

Det kom ett bud från Adlerscutte: "försvara!"
Framåt med bataljonen, skynda mera!"
von Torne förde ganska lugnt derpå,
"Behök för plats och svarte blott jusa!"

Von Törne.

Jag, mins väl knappast om jag telt till förne
Om mannen från St Michel, gamle Törner.²
Bland gråa hjeltar nämndes äfven han
Och förde Savelax vargving an.

Von Törne, vet du, var en äkta Finne,
En gammal, knotig björk med mäsor inne,
Det var ej lätt att öfver honom nå,
Det skulle vara hugg som bet uppå.

Han vifste af det fjäll och trodde gärna,
Nå² folket sade, att han hade kärne,
Att gamle Törne stod uppå sin Kant
Båd som major och öfverstelöjtnant.

Jag kände gubben under freden redan,
Då var han rund och trygg som framgent sedan.
En fåmling Runnat tro sig se en flock,
Som man blödt sporrar på of Krigsmans rock.

Men i den flokken fanns ett hjerta flutet,
Ett hjerta, flackadt ej, ej heller brutet,

Och stälde sig helt trygg, som nyss förut,
Med hand i sidan och med benen ut.

Gud vet hur länge in han drogt med flagget,
Men bakt han stod der midt i fjelfra taget,
Påff, kom en kraka åter och flog han
Rakt genom porten mellan gubbens knän.

Den gamle märkte fladdret i fjrtutan,
Säg med, jag på den, den var genomskjuten,
Håll upp ett skört, det andra likaså,
Fördomet, det syntes här i båda två.

Nu blef han misplynt tog sig vid sitt ora:
"Här får Mats Skräddaren ett vackert görna!"

Men skynda gosse, kära Jänne, kom
Och se om det får bättre till bakom."

Och Jan, hans gamla dräng fleg fram: "Ack herre,
Nu gick det tokigt, här är jufvalt värre,
Der fram till finns helft skörtet i behåll,
Men här en trasa bara, utan fall."

Då blef von Torne vred: "Nej, si en tockon,
Som tar och skjuter pått för derfrad rocken,
Som jag i dag bar på mig andra dar!
Framåt här gosse! Fan skall ta der fan."

Hur ärlig mängen var, men dum och på:
Han lag kvar gång ett jättelöje då.

Men kom en annan, och försökte klandra;-
Pafs! Det gick an för gubben, ej för andra.
Långt förrin berättarn kunnit än till slut,
Sick han tillbaka: "herre, håll er trut!"

"Jag prägar er, som är så flott i orden,
Hvar ni feti en nation på vida jorden,
Sett, eller läst om en i skrift i bok,
Mer än den finska adel, käck och klok!"

"Förfok att stå med den på Gontfers vägnar,
Der kulan kvimer, och der blod dot regnar,
Och svara, sex ni gröfsat fjödd och sett,
Om finnen saknar eld och ej har vett!"

Som han i freden vor, var han i ftriden,
Jag var furior vid gubbens trupps den tiden,
Och kunde nämna många andra drag,
Men vill blott tala nu om Lappos dag.

Vi voro fonda då att rensa skogen,
Vi ville fram, hvar man var redobogen,

Och ind skrattet klarfjæns, det var beliggende af skuret,
An på gubbens ryg og an på kreaturet.

Ingen ændring dock i flæk og legs og fart,
Sprett han var skjelselig, det var ryggen bart,
Engen juffie bet på gubbens hjenfteklæder,
Och i hjenften bar och gralle barkant læder.

Da omfider nåddes Sikajokis strand,

Blott en frøsn flæk fanns kvar af fædrens land,
Åfven denne skulle snart till byte lemmas;
Dock en stark kan brytas og en svag kan hammas.

Före quall var vundet härens förste flag,
Flyktens dag förvandlad till en fegerdag,
Återfälla skulle engång jagad böljas,
Strommen andras, den förföljde nu förfölja.

Snart och ja från man till man en mening lopp:
Nästa morgen allt i flæk att bryta opp!
Har og trofs skall annan natt i ordning lagas,
Og med frøsn mot fæder jen, ja snart det dagas,

Allt var ordnatt, det blef natt, man jof i fred;
Endatt unge fændrik Blume jof ej med,
Ud og ifver brände i hans tappre jinne,
Stegan blef for quaf, han fick ej ro derinne.

Allt på trappan kom han, Mørkt og tyft var allt,
Tappety stille fjermer lyfte klart og kallt,

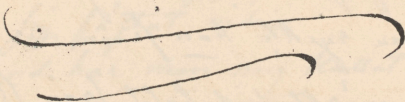
Nu kom det glada Gubben stod vid fönstret,
Stod stort och rund och bredbent efter vintern,
Som var han ännu frä till världens slut
Og meent at hjälpa Rudan: "Stopp, sit hult!"
Kvant ville budet med en fläk ta vägen?
Den unge fäuriken var helt förloren,
Han hade sprängt dit öfver stäm och stök,
Og allt stod gubben kvar mot ordet dock.
"Ryck framåt herra major!" "Jyft, heere, bare!"
Ni kom ju se det, här är ingen fara"
"Men generalen befällt." "Ja, lefve han!"
Carl Adlercreute, han är en äram man"
Han sagt det knappt, när han från närmsta tullen
Sick sig en sats af splittrad bark mot skallen:
"Ohö, jag kunde vänta sådant här,
Det är en karl att sigta bra dönder."
"Det var så när att han mig träffat hade
Nu får jag säga som Hans Klinga sade,
När kulen strök förbi hans ögonbryn:
Den djefveln akter ju ej oss folks lyv."
De orden hade ständigt gjort hans nöje,
Nu log han och på nytt sitt stora löje

Älske herre, hördes lugnt den gamles svar,
Långsamt far man ~~nu~~ från eget land man far.
När man ser sitt folk med fram fly vinnon bara,
Då är bättre sofva, än att vakom vara.

Hvarför skulle jag mitt gamla anlet två?
Mera öppen hade blyggheten fjuntis daggå.
Gärna tog jag mot och tatte spe och gnåfa,
Sorg jag bar och derför bar jag förtig nåfa.

Nu är allt förändrast, finfka håren stridit,
Finland ligger för oss öppet himmelsvidt,
Anger flack skake mer på landets ära stanna,
Nu tackas mannen vifva ren och klar sin panna.

Kalla folket upp, låt röra trumman snart,
Natten är förleden, dagen lyser klart.
Torr så var det brädflka, då är mest beredt rasta;
Ädle, unge herre, nu är tid att haffa.

Tropskustord.

Gamle Spelt skal han få helt for[?]gatas[?]. Nej!
Han var kusk vid trossen, högre var han ej,
Hade som hans likar mått i glömska falla,
Om han ej fått namn som lotoff bland dem alla.

Mengar vörd var gubben och att se uppå,
Han och häften, som han körde, likofä[?]
Höll den ena fina steg med två ben dyra
Toghtes knappt ett jurs[?] för[?]fä[?] för den med fyra

Sådan farten, sådan var och ryktet och and,
Lika tofing gubbens legg och häftens frång.
Grälle bar från eget stull sitt damm i verlden,
Och sitt fot på näsan Spelt från egna huden.

Der de syntes så alltjämte i tränen sitt
Är det säkert att på strätt var ingen briffi
Häften gick i jommen gubben sof på karran,
Hvar den gamle hölls på lasfot vete herran.

Sakta bar likvad det framåt, Jönäringens,
Högre, högre upp mot nordens bygd man kom,
Husfva Östertotten snart han genomfarit,
Var dock allt den samma han i Nyland varit

Och på lika sätt gick öfven farden till,
Samma strätt hvar han for fram, hvar han höll still,

Säg, har du glömt hur du tag dig gevär²
Ur en fallen krigares hand
Oj, skyndade efter min tappra här²
I stridens hetaste brand.²

Då vi döts i åkern, haon du ofs opp
Oj dök som de² afriiga med;
Då den slytes unge min segrande tropp,
Då fogs du i framsta led.

Då man stormade byn mot Ha norrona²,
Oj jag roftade blickon dit,
Då jag jag din trafiga jacta igen
Först uppe på batterit.

Dot der var hurtigt: ett flickt förjok²
Kan bäras i ryktely famn;
Så gala oppet, min kärka golk,²
Lät höra till först ditt namn.²

"Hvad namn i verlden jag fått af prest
Har ingen sig fastat vid;
Men sakund har man mig kallat mest
I hela min lefnads tid."

"Bra! Kasta namnet tillbaka på dem,
Som gett det, of troftad var.
Men jag mig blott hvar du har ditt hem,
Oj hvar du har ditt försvar.²"

Kan vi ft på vägen vid Kullens rand:
"Mitt hem på denna jag här"

Blott i öfter, mellan strogens toppar dragen,
Sågs en blekröd strimma gry, en rand af dagen.
Ingen menska skonades, lufs och wagnar blott,
Allan förfjansa, wanda norrut, som de flött.
Allt var som det varit, intet unnerlunda,
Samma färd som hettills tycktes åter flunda.

Samma färd! - Nej, något olidit funns ändå
Tatt y blickens strax i skuggan föll därpå;
Just den sista karran, som ätt upp i ledet,
Den stod omfångd nu och hade hött för redet.

Och vid tygeln ren i skick en man sig flött,
Blasme trodde ej sitt öga - det var spelt;
Gamle spelt, som nedhöjd genom landet faret,
War ett hufvud högre nu än förr han varit.

Rak som trötts en yngling bar han fina år,
Djupt på skuldran föll hans vackra själver hår,
Antetet, med kin den flöt och näsan tvagen,
Sten i mörkret nu mer ljutt än förr om dagen.

Unga Blasme wiste knaggt att fatta sig:
Kvittet under, gubbe, har förwandlat dig?
Du, mer lat och fötig förr än likar andra,
Står nu put sud frampt och frampt beredd att vandra.

Hvem har tvätt ditt anlet rent från fot och damm,
Hvem har yresfut i din gråa lugg en kam,
Hvem har fått dig vakt, det är dock hufvudfaken,
Du, som knaggt på hjälpa dagen förr holls waken.

Du gick fram för den vid dagens strömer
Jag vill se dig inom den snart."

Han bytte dräkt, och hans kind den brann,
Den han vapen och rustning fött;
Och tyft kom Dobeln och skällde sin man
O' luckan, der femton stött.

"Och nu ja' är du en ung soldat
Och äktaste skrot och halt,
Och nu ja' är du vår krigskamrat
Och numera femton, stött.

Ja' var till med och till hjertelag
Densamma du var förut,
Men nämns du så snart från denna dag,
Ja' drag din plit och jag: hut!"

Den nye krigaren, till denna stund
Hans bröst höjts lugnt som ett tvärf;
Vid dessa ord från generalens mund
Man såg dock ett djupt det skalf,
Han hade smakat ej ens fem stöld
En fröjd i sin lefnads dag,
Hans tårar, frusna i världens kold,
Ej rummit sen barn han var.

Hu sken på hans hjerta för första gång
En strimma af sol och vär,
Och ur smuttna källor, med hjidloft spring,
Framströmmade tår på tår.

"Och får jag vara i luft och nöd
Soldat, bland de tapprare en,
Så jag, när gäller det kamp och död?
Gud gifves i morgon ren."

N^o femton Stott.

Den stöna dagen på Lappos fält.
Var ändad, och segerglad
Red Döbeln fram, der kungs här sig ställt,
Längs hela dess stolta rads

Han tackade vänligt kvar truppe dervid
Med en krigares entela ord
För trofast heder, för manlig strid
Och för kärlek till fosterjord.

Han nådde sin yttersta flyggt till slut
Vid aftonens sista glans;
Han tackade skaran der, som förut,
Den fördes af Kapten Schantz

Den glesnat mycket han såg det rads,
Fatt bucker i hvarje led;

Snart fäste dock annat generalens späl,
Och nu räckte han fram der med.

Man märkt vid talot, från stund till stund,
Hur han bevisat åt sedan när

På en tiggarskopsnad, en tråsig Rund,
Som stod der tyff och allens.

Nu gaf han mannen en vink: du, der
Derberta, kom hit, tag mod!

Du var ofs närmare dock, än nu,
I dag, der det gällde blod.

Säg, har du glömt hur du tag dig gevär²
Ur en falkens krigares hand
Oj, skyndade efter min tappra här²
I stridens hetaste brand.²

Då vi dötko i åkern, hann du oss opp
Oj dök som de äfriga med;
Då den spåtes unge min segrande tropp,
Då fogs du i framsta led.

Då man stormade byn mot Ka norrasna² an,
Oj jag köpte blickon dit,
Då säg jag din träfiga jacka igen
Först uppe på batterit.

Det der var hurtigt: ett flitt förflö²
Kan baras i ryktety fann;
Så gala oppet, min kacka gök,
Låt höra till först ditt namn.²"

"Hvad namn i världen jag fått af prest
Har ingen sig fått vid;
Men sakund har man mig kallat mest
I hela min lefnads tid."

"Bra! Kasta namnet tillbaks på dem,
Som gett det, og trostnad var.
Men säg mig blott hvar du har ditt hem,
Oj hvar du har ditt försvar.²"

"Kan vi st på vägen vid Kullens brand:
"Mitt hem på denna jag har"

Man vifte sin knutna, väldiga hand,
"Oj här, här har jag förfvar."

"Ditt hem gör an, ditt förfvar är godt;
Ditt yrke, det är dock, jag,
att stjåla kyrkor, att smatta smätt,
Eller röfra på allman sag."

"Oj hade jag stulit stort eller smätt,
Wist agde ett öre jag dock;
Oj hade jag plundrat en tiggare blott,
Wist ~~här~~ jag en helare rock."

Da strålade Döbeln af välbehag:

"Von Schantz, herr Kapten, hör hit!

Är om var den tappreste man i dag,
Som föll här i Kompani?

Lät hemta hans ränsel, hans rock, hans hatt,

Hans plit och gevär ockfä:

Hans ädla namn och hans krigarskatt
Den har skall i arf den fä."

Man kom med vapen och drägt i hast,

De buri af fenvton, Stolt.

Von Döbeln log med ett ögonkast
På sin skyddlings trafiga kolt.

"Stolt rock är blodig, det fordras med
att dra det plaggat uppå;
men fahund, ser jag, har tyckt af blod
på egna klutar ockfä."

Så byt och kläd dig i uniform

För fronten har uppenbart,

Du gick framför den vid dagens ström,
Jag vill se dig inom den snart."

Han bytte drägt, och hans kind den brann,
Sen han vapen och rustning fött;
Och tyft kom Dobeln och ställde sin man
I luckan, der femton stött.

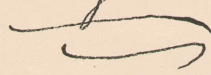
"Och nu ja^o är du en ung soldat
Och² äktaste skrot och halt,
Och nu ja^o är du vår krigskamrat
Och numera femton, stött.

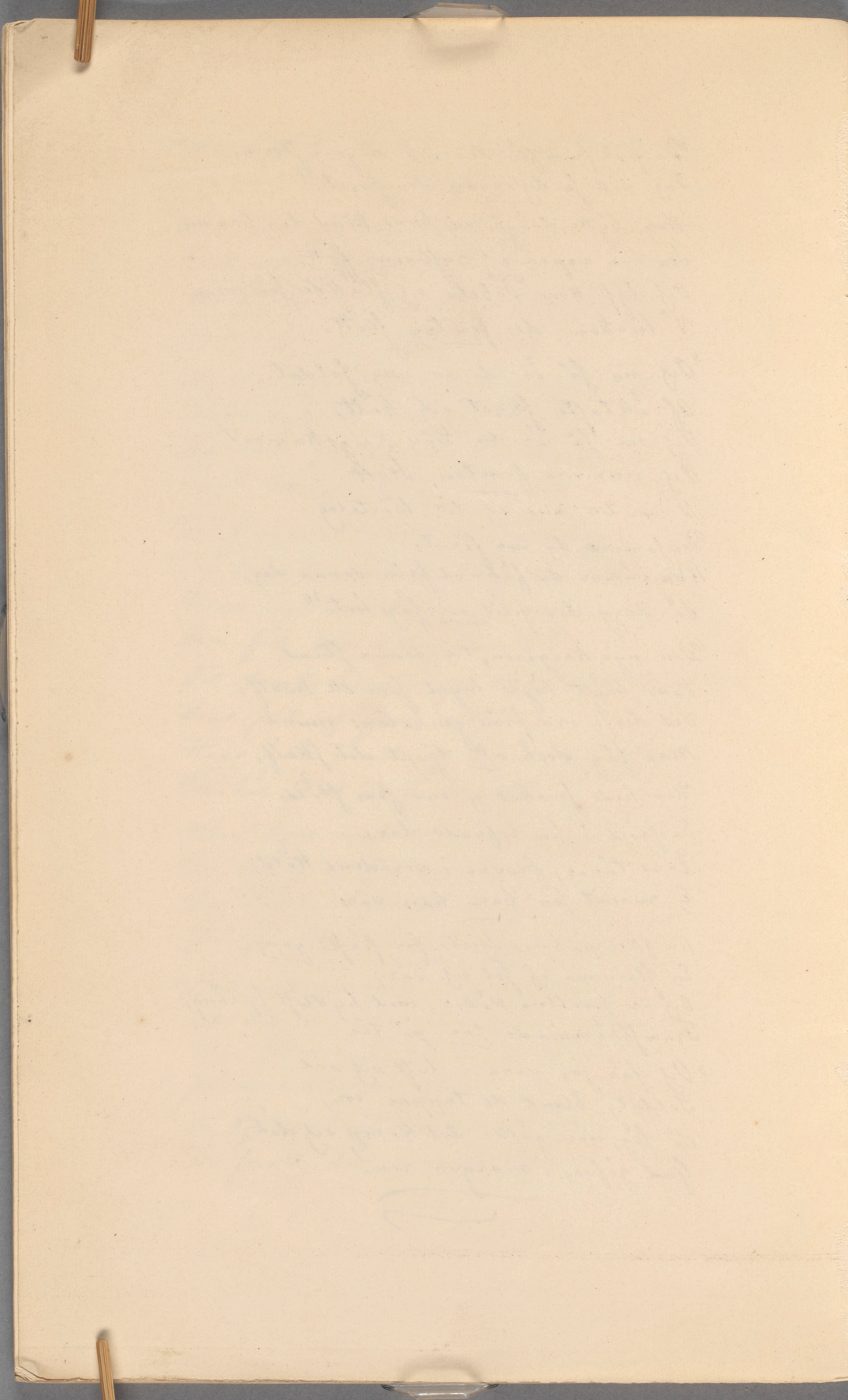
Jä^o var till mod och till hjertelag
Den samma du var förut,
Men nämns du så^o hand från denna dag,
Så drag din plit och säg: hut!"

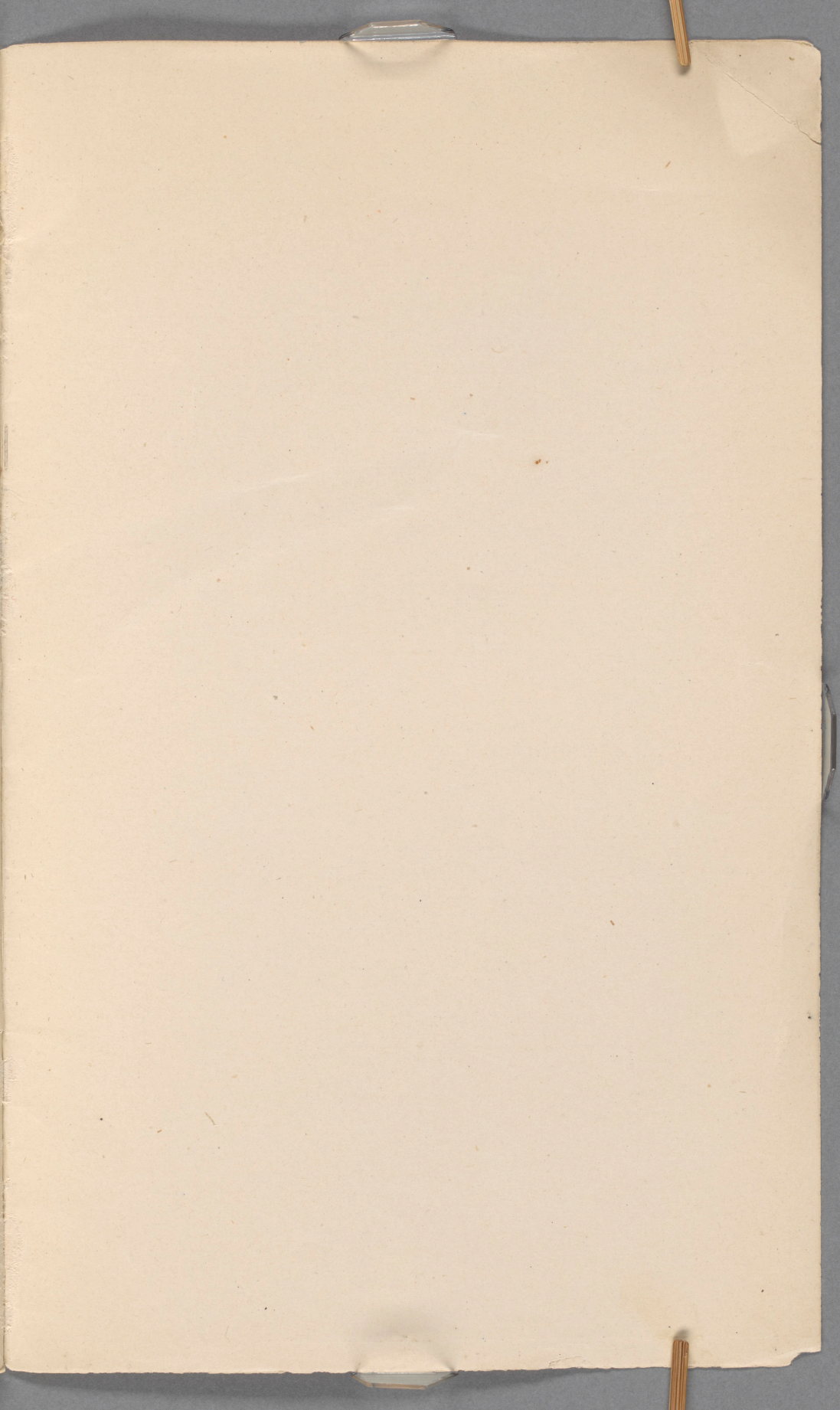
Den nye krigaren, till denna stund
Hans bröst höjts lugnt som ett kvall;
Vid des^osa ord från generalens mund
Man säg dock att djupt det skalf,
Han hade smakat ej ens som stöld
En fröjd i sin lefnads dag,
Hans tårar, frusna i världens kold,
Ej runnit sen barn han var.

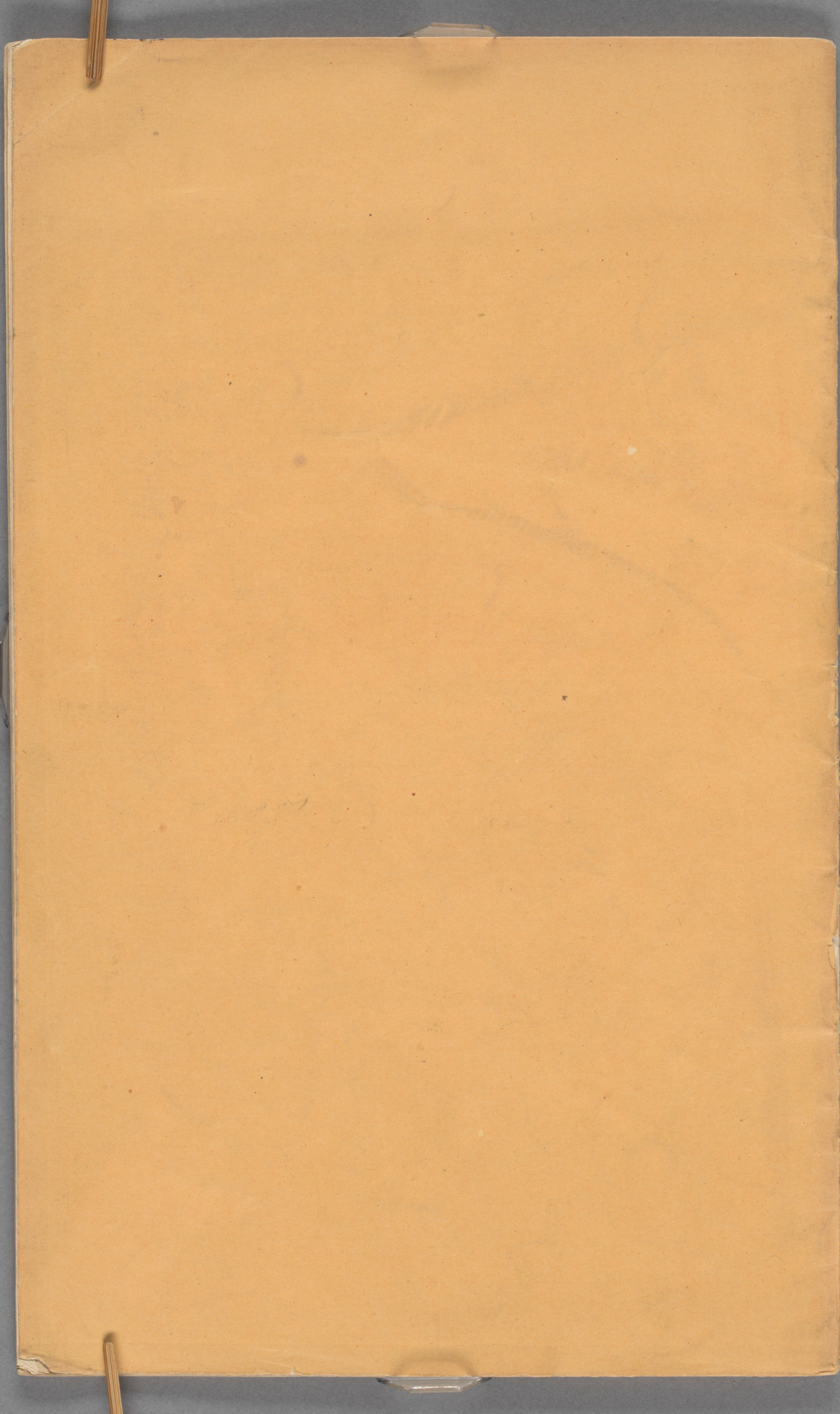
Hu sken på hans hjerta för första gång
En skemma af sol och vär,
Och ur smultna källor, med hjidloft språng,
Framströmmade tår på tår.

"Och får jag vara i luft och nöd
Soldat, bland de tapprare en,
Så säg, när gäller det kamp och död?
Gud gifves, i morgon ren."

Inches

8

1 2 3 4 5 6 7 8
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue   Cyan   Green   Yellow   Red   Magenta   White   3/Color   Black

